

Obowiązuje tylko
w dzielnicy po-pruskiej.

3,38/1,3.

Przepisy o przyborach, potrzebnych do legalizowania pojemników szerokich i pojemników graniastych, obowiązujące urzędy miar w dzielnicy po-pruskiej.

Urzędy miar w dzielnicy po - pruskiej, upoważnione do legalizowania pojemników szerokich i pojemników graniastych, powinny być na podstawie obowiązujących przepisów niemieckich zaopatrzone w następujące przybory.

Spis przyborów.

A. Wzorce normalne bezpośrednie.

1. Komplet pojemników szerokich końcowych:

o pojemności w l	50	20	10	5	2	1	0,5	0,2	0,1	0,05	1/4
i gr. uch. w ml	80	40	20	10	4	2	2	0,8	0,8	0,4	1

oraz o pojemności $\frac{1}{4}$ hl. Wysokość obszaru mierniczego w tych pojemnikach wynosi $\frac{2}{3}$ ich średnicy. Wszystkie te pojemniki powinny być wykonane z grubej żelaznej blachy bielonej lub z blachy miedzianej (porównaj 3,38/1,2 A 1) ze wzmocnioną krawędzią.

2. Dla pojemników o dziesiętnym stopniowaniu poniżej 0,2 litra mogą być użyte wzorce normalne POM 3,38/1,2 A 1. Jeżeli sprawdzanie odbywa się przy pomocy wody, to należy mieć płytki szklane (A 1), zastosowane do odpowiednich wzorców.

3. Jednoprzegubowy przymiar drewniany długości 0,5 metra z podziałką milimetrową i z wysuwaną skalą pomocniczą, zaopatrzoną w taką podziałkę. Granica uchybienia dla całej długości mierniczej — 0,3 mm, dla odległości którejkolwiek kreski od najbliższego końca — 0,3 mm.

4. Przymiar drewniany 2 metrowy z podziałką centymetrową na całej długości, przyczem przynajmniej pierwszych 10 centymetrów powinno mieć podziałkę milimetrową. Granica uchybienia dla całej tej długości — 0,6 mm, dla odległości którejkolwiek kreski od najbliższego końca — 0,4 mm.

5. Metalowy przymiar wstęgowy długości 3 metry, przeznaczony do legalizacji wtórnych. Granica uchybienia całej długości mierniczej oraz odległości każdej kreski od najbliższego końca — 1 mm.

6. Jeżeli sprawdzanie ma się odbywać przez odważanie, to potrzebne są wagi i odważniki o dokładności, przyjętej dla wag legalizacyjnych (3,58/1,2; C 6), a także wzorce użytkowe dla odważników (3,58/1,2; A 1).

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 12 czerwca 1928 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Cena 40 groszy.

№ 363.

B. Wzorce normalne kontrolne.

Dla kontroli i sprawdzenia przymiarów, wymienionych pod №№ 3 i 4, potrzebny jest stalowy wzorzec normalny bezpośredni (POM 3,188/1,2 A 4).

C. Przyrządy pomocnicze.

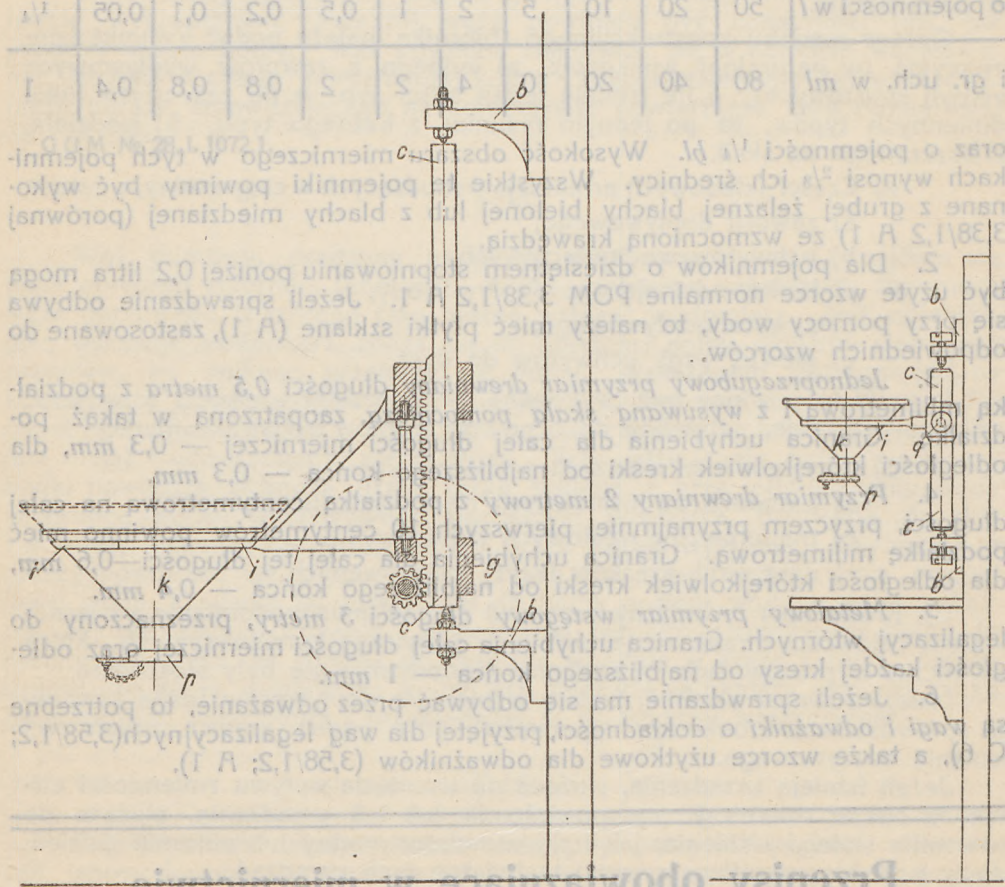
1. Dwa napełniacze (leje do napełniania).

Lej do napełniania w kształcie stożka lub ściętego ostrosłupa czterograniastego powinien być zapomocą stosownego urządzenia słupa podporowego tak przesuwalny, aby środek wylotu leja znajdował się stale na tej samej wysokości nad środkiem dna zarówno pojemnika użytkowego (sprawdzanego), jak i używanego do sprawdzania pojemnika normalnego bezpośredniego. Pojemność leja powinna być taka, aby już po jednorazowym wysypyaniu jego zawartości wzorzec normalny bezpośredni został napełniony ziarnem.

Wysypywanie ziarna powinno następować łatwo i pewnie bez zmiany ustawienia leja względem znajdującego się pod nim pojemnika przez uruchomienie kłapy lub zasuwy.

Dla równomiernego opróżniania leja i jednostajnej gęstości nasypiania jest wskazane, aby ziarno przy wysypywaniu z leja przechodziło przez siatkę drucianą, której otwory są w zależności od rozmiaru ziaren tej wielkości, aby mogło nastąpić zwolnienie przepływu, ale nie całkowite zatrzymanie ziarna.

Z wyżej przytoczonych względów należy uznać jako najodpowiedniejsze dwa napełniacze, przedstawione na rys. 1 i 2 w $1/20$ wielkości naturalnej.

rys. 1.

rys. 2.

Większy z napełniaczy przeznaczony jest dla pojemników 50, 20 i 10 litrowych, a mniejszy dla pojemników 5 l i poniżej. Lej do napełniania lub lej napełniający *k* jest sporządzony z blachy cynkowej lub bielonej i ma kształt

czworograniastego ostrosłupa z podstawą kwadratową, którego ścianki boczne tworzą kąt 45° . Kąty wewnętrzne u krawędzi są zaokrąglone lutowiem, aby zapobiec wciskaniu się pojedynczych ziaren. Długość ścianki większego napełniacza wynosi około 64 cm, co odpowiada pojemności leja 50 l. U spodu lej posiada nasadę mosiężną *p* z dwoma wylotami w kształcie prostokątów długości boków 25×45 mm, ponad którymi umieszczona jest siatka druciana o otworach około 6 mm. Wyloty, otwierane i zamykane zapomocą zasuw, są wewnątrz gładko obrobione, aby wysypywanie ziarna odbywało się przy możliwie najmniejszym tarciu.

W mniejszym napełniaczu lej posiada otwór wlotowy o długości boku 31 cm i jeden tylko wylot kwadratowy o długości boku 15 mm, siatka zaś posiada otwory około 6 mm. Lej spoczywa w ramie żelaznej *i* i jest wraz z nią przymocowany do pionowego drążka żelaznego *cc*, który obraca się w dwóch żelaznych dźwigarach wspornikowych *bb*. W większym napełniaczu lej podnosi się lub opuszcza zapomocą trybu i rębownicy wzdłuż prowadnicy. Przymocowana do *g* zapadka przytrzymuje lej w żądanym położeniu. W mniejszym napełniaczu przesuw leja odbywa się zapomocą prostego uchwyty, obejmującego drążek prowadnicy, a zamocowanie przez śrubę zaciskową *q*.

• W urządzeniach, gdzie brak miejsca na wyżej opisane urządzenia, napełniacze mogą być ustawiane na podstawach różnego rodzaju, które można wraz z napełniaczem przenosić z miejsca na miejsce. Konstrukcja taka jest jednak znacznie mniej dogodna, gdyż wymaga różnych podstawek dla wyrównania odległości leja od den wzorców użytkowego i normalnego.

2. Cztery zgarniacze drewniane (strychulce).

3. Dwie menzury uchybieniowe.

Menzury uchybieniowe posiadają na ściankach zewnętrznych kreski, odpowiadające granicom uchybień poszczególnych pojemników i zaopatrzone w oznaczenia tych pojemników. Używane są menzury dwóch wielkości i kształtów. Jedna z nich zwęża się stożkowo ku dołowi i jest u swego ostrego wierzchołka wydmuchana nieco w kształt kuli; ta menzura nosi kreski, wyznaczające granice uchybień pojemników od 10 l i poniżej. Menzura uchybieniowa dla pojemników 100, 50 i 20 l ma kształt cylindryczny.

Granice uchybień pojemności, wyznaczonych na menzurach uchybieniowych:

dla pojemności oznaczonej	uchybiecie pojemności, wyznaczonej przez kreskę, nie powinno przekraczać
100 l	2,5 cm ³
50 i 20 l	1,0 "
10 l	0,5 "
5 l	0,4 "
2, 1 i 0,5 l	0,2 "
0,2, 0,1 i 0,05 l	0,1 "
$\frac{1}{4}$ l	0,1 "

4. Komplet sprawdzianów, składający się z 11 sztuk, każdy oznaczony wielkością pojemnika, dla sprawdzania którego służy. Sprawdziany wykonane są w postaci płaskich płytek, każdy zawiera w sobie dwa przymiary końcowe, jeden powyżej drugiego o końcach klinowo zaokrąglonych. Długości tych przymiarów odpowiadają dolna dolnej, — a górna górnej granicy średnicy danego pojemnika. Granice uchybień — 1% długości, którą sprawdzian powinien posiadać.

△ 5. Płaska płyta do poziomego nastawiania.

△ 6. Poziomnica.

△ 7. Termometr z podziałką na piąte lub dziesiąte części stopnia. Granica uchybienia dla każdego wskazania 0,1°.

△ 8. Barometr. Granica uchybienia — 1 mm.

D. Stemple.

3 stemple urzędu do wybijania różnej wielkości.

3 stemple urzędu do wypalania różnej wielkości.

Litery *hl*, *l* i *m*³ tak do wybijania, jako też do wypalania.

Po 2 komplety liczb do wybijania i do wypalania.

3 stemple roczne różnej wielkości.

Stempel roczny do wypalania.

Obchodzenie się z wzorcami normalnemi.

Wzorce normalne bezpośrednio szerokie należy starannie strzec od wgięć i przechowywać w miejscu możliwie suchem. Nazewnątrz powinno się je smarować nieco olejem lub wazeliną; wewnątrz należy często wycierać szmatą. Jeżeli pomimo to na ściankach wewnętrznych wystąpią plamy rdzy, to powinno się je ostrożnie usunąć. Po oczyszczeniu należy przystąpić do ponownego określenia pojemności.

Warszawa, dnia 5 czerwca 1928 r.

DYREKTOR GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR:

L. S. (—) inż. Z. Rauszer

G U M № 28. I. 972. 1.

uchylenie pojemności, wyznaczane przez kreskę, nie powinno przekraczać

2,5 cm
1,0
0,5
0,4
0,2
0,1

4. Komplet sprawdzianów, składający się z 11 sztuk, każdy oznaczony wielkością pojemnika, dla sprawdzania którego służy. Sprawdziany wykonano w postaci płaskich płytek, każdy zawiera w sobie dwa przemyślane końcowe, jeden powyżej drugiego o końcach klinowo zaokrąglonych. Długości tych przemyślanów odpowiadają granicom uchyleń — 10% długości, która spraw- średnicy danego pojemnika. Granice uchyleń — 10% długości, która spraw- dzian powinien posiadać.

5. Płaska płyta do poziomego nastawiania.

6. Poziomnica.

7. Termometr z podziałką na piąte lub dziesiąte części stopnia.

Granica uchyleń dla każdego wskazania 0,1°.

8. Barometr. Granica uchyleń — 1 mm.

D. Stemple.

Wszystkie stemple, jak też wszystkie części, powinny być wykonane z żelaza lub z innego metalu, który nie ulega korozji.